

SONUÇ

Sağlık sisteminin tüm bileşenleri; kamu kurum ve kuruluşları, hastane, laboratuvar, üniversite, enstitü, ilaç şirketi, eczane, dağıtım depoları ve tedarikçiler düşünüldüğünde, her bir birim üzerinde, yeni teknolojilerin artan kullanımının yansımalarının olacağı kuşkusuzdur.

Ülkemizde son dönemde vatandaş ile kamu kurumları arasındaki işlemleri internet üzerine taşıyan e-devlet uygulamaları hız kazanmaktadır. Avrupa Birliği'nin E-Avrupa projesine bağlı olarak, Türkiye'de başlatılan E-Türkiye projesi kapsamında, **E-Sağlık ve Çevre Çalışma Grubu** da yer almaktadır. E-Sağlık projesinde temel amaç, kamu-özel sektör kurumları-bireyler arasındaki etkileşimin artırılması ve sağlık sisteminin tüm bileşenleri arasında entegrasyonun sağlanmasıdır.

Kamu yönetimi, Sağlık Bakanlığı öncülüğünde, Emekli Sandığı, SSK ve Bağ-Kur kurumları başta olmak üzere bilişim sistem projelerine hız kazandırmaktadır. Türkiye'nin, E-Sağlık alanında ihtiyacı, akılcı, tutarlı ve sürdürülebilir politikaların oluşturulmasıdır. Çağın gereksinimlerine uygun, kısa ve uzun vadeli planlamalar oluşturulurken, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve meslek odaları bir araya gelerek ortak mutabakat çerçevesinde yön belirlemelidir.

Sağlık uzmanları iş ve gündelik yaşamlarında teknolojiyi yoğun bir biçimde kullanırken, sağlık konusunda vatandaşların da (yani uzman olmayan bireylerin ve hastaların) teknolojiden yararlanma arzuları olağan karşılanmalıdır. Bireyler daha uzun ve sağlıklı yaşam, hastalıklar, kullandıkları ilaçlar ve kişisel bakımları gibi konularda anlaşılır bilgilere ihtiyaç duymaktadır.

Bilgisayar ve internet bireylere sağlık bilgisine erişim konusunda yeni seçenekler ortaya koymaktadır. Bu aşamada üniversite ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait internet web siteleri, eczacı ve doktorlara ait meslek odaları, sivil toplum örgütleri, dernek ve vakıflar ve ilaç şirketlerine ait web sitelerinden doğru, güncel ve yasal bilgiye erişim gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Hemen her sahada olduğu gibi sağlık alanında da internetin kötüye kullanımı söz konusu olmakta, yasal olmayan ve meslek etiğine aykırı uygulamalar, eksik ve/veya zararlı bilgiler ile insan ve toplum sağlığını ikinci plana iten pazarlama taktik ve stratejileri görülebilmektedir.

Teknolojideki gelişmelerin klinik uygulamalar, araştırma ve geliştirme süreçleri, üretim teknikleri ve sağlık hizmetlerindeki olumlu katkıları herkes tarafından kabul edilmektedir. Diğer taraftan internet farklı ve suistimale açık bir ortamdır. İnternet ortamdaki hatalı veya eksik sağlık/ilaç bilgileri ile ürün-hizmet satışının bilgisayar ekranında bir tuş mesafesinde olması göz ardı edilmemelidir. Türkiye nüfusu hızla artmaktadır. Fakat okuma yazma oranı, hane başına düşen bilgisayar sayısı ve internet kullanım oranları dünya ortalamalarından uzaktır. Bu bakımdan sağlık alanında adımlar atarken son derece dikkatli hareket edilmelidir.

Bilişim teknolojilerinin, ilaç endüstrisine etkileri konusunda, özellikle yasal ve teknik düzenlemelerin oluşturulmasında, Sağlık Bakanlığı, İlaç Eczacılık Genel Müdürlüğü (İEGM), İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS), Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği, Eczacılar Odası, Tabipler Odası, İlaç ve Kimya Endüstrisi Araştırma ve Geliştirme Vakfı (İKEV) başta olmak üzere, üniversiteler ve ilgili diğer tüm kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınmalıdır. Ayrıca ülkemize özgü değerlendirmelerin yanında dünyadaki gelişmeler yakından izlenmelidir. Bu kapsamda Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası örgütler (örneğin, Dünya Sağlık Örgütü-WHO) kuruluşların, bilişim teknolojileri ve sağlık/ilaç alanındaki etkileşimleri konusundaki yasal düzenlemeler göz önünde bulundurulmalıdır.

“E-Sağlık; Bilişim Teknolojileri Perspektifinden İlaç ve Pazarlama Teknikleri” adlı kitap çalışmamızın son bölümünde, 23 Ekim 2003 tarih ve 25268 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **Beşeri Tıbbi Ürünlerin Tanıtım Faaliyetlerine ait Yönetmelik** ve İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikasının (İEİS), 1 Ocak 2003 tarihinden itibaren yürürlüğe giren **Tıbbi İlaç Tanıtım İlkeleri Kılavuzu**’nu, kamunun ve sivil toplum örgütlerinin yaklaşımı hakkında bilgi vermek açısından dikkatinize sunmaktayız.

Konunun, yanlış yönlendirilmesi halinde, insanlık açısından çok büyük problemlere yol açacağı hususu binlerce örnekten biri olarak aşağıda dikkatinize sunulmaktadır.

Ahmet ARAMAN

Kimden: "Melinda Mclean" <ahrolhyagituic@webpharrms.com>
Kime: <aramadaelk@turk.net>
Bilgi: <araman@turk.net>
Konu: XANAX and Valium

Whole\$ale Meds on the Web!
Buy your personal prespriction drugs on the internet and \$ave!
Weight Loss, Muscle, Pain Relief, Allergies, Men Women's Health, Impotence, Heartburn,
Migraines,
-XANAX-VALIUM-
Ambien-Lipitor-Nexium-
Paxil-Phentermine-Viagra-Vioxx
Check out our Canadian Generic Pharmacy below:
<http://webpharrms.com/gp/default.asp?id=gm03>
(No prior prescription required)